

Det Anarkistiska Biblioteket

Om friheten

Mikhail Bakunin

Mikhail Bakunin
Om friheten
1906

Tidningen Brand #2 1906

sv.anarchistlibraries.net

1906

Jag är hvarken någon filosof eller lärd, ja icke en gång skriftställare till yrke. Jag har endast skrivit mycket litet i mitt lif, och då jag gjort det, har det skett till själförsvar eller när en lidelsefull öfvertygelse drivit mig därtill, att inför offentligheten öfvervinna min instinktmässiga motvilja mot hvarje prostitution af mitt eget jag. Hvem är jag då? Jag är en lidelsefull sanningsforskare och en icke mindre häftig fiende till skadliga hjärnspöken, hvaraf ordningspartiet, dessa officiella, privilegierade representanter af alla religiösa, metafysiska, politiska, juridiska, ekonomiska och sociala bedrägerier i gångna tider och ännu i vår tid dristat begagna sig för att bedraga och förtrycka världen.

Jag är en fanatisk dyrkare af friheten, ty jag håller den för den enda miljö, i hvars sköte människornas intelligens, värdighet och lycka kan utbreda och utveckla sig. Jag menar icke den däri rent formella, af staten påtvingade och utstakade friheten. Staten uppvisar i verkligheten aldrig något annat än ett på flertalets slafveri grundadt privilegium för några. Jag tänker icke håller på den individualistiska, egoistiska, genom Rousseau's läror och den borgerliga liberalismens alla andra riktningar skapade skenfrihet, som betraktar den af staten företrädde s. k. allas rätt såsom den gräns, som sättes för den enskildes rätt, något som nödvändigt måste leda till att alldeles upphäfva den enskildes rätt.

Nej, jag menar den enda frihet, som med rätta bär sitt namn, den frihet, som består i full utveckling af alla materiella, intellektuella och moraliska krafter, hvilka såsom outvecklade anlag finnas hos hvarje människa; den frihet som ej erkänner andra inskränkningar än de som föreskrifvas oss af vår egen natur, d. v. s. den frihet som icke erkänner någon som hälst inskränkning, emedan dess lagar icke äro påtvingade oss af någon lagstiftande utom oss; de finnas hos oss själfva, de utgöra vårt kroppsliga, intellektuella och moraliska lufs kärna; de uppstaka inga gränser; de äro vår frihets reala villkor, dess spirande rot.

Jag menar friheten för en hvar, obegränsad af allas frihet, frihet genom gemensamhet, frihet i jämlikhet; frihet som segrar öfver den brutala makten och öfver auktoriteten, som ständigt blott varit den maktens idéella uttryck; friheten som nederslår alla himmelska och jordiska afgudar och som skall på kyrkornas och staternas ruiner uppresa en ny värld, den gemensamma mänsklighetens värld.